

КРАЙ

ТЕМА НОМЕРУ: СЕРЕДНІЙ КЛАС ТА ВЛАДА

Чи можливе між ними
порозуміння нині і в
майбутньому?

1

СЕРЕДНІЙ КЛАС ТА ВЛАДА «ПЕРЕМОЖЦІВ»: КОНФЛІКТ НЕМИНУЧИЙ?

Юлія Метлашевська, pravda.com.ua

Призначення нового уряду завершило понад дворічний період гострої виборчої боротьби, яка майже не лишала керівникам держави часу для адміністративного втручання в економіку. Така ситуація сприяла подальшому зміцненню малого й середнього бізнесу та формуванню так званого середнього класу, який вже одного разу голосно заявив про себе під час Помаранчевої революції.

І хоча за умови збереження поточних економічних тенденцій саме середній клас відіграватиме визначну роль під час майбутніх виборів, провідні українські політичні сили не приділяють достатньо уваги його інтересам. Між тим, за даними Державного комітету статистики кількість малих та середніх підприємств в Україні постійно, хоча і повільно, зростає. У 2002 році вона складала 62 на 10 тис. населення, у 2003 – 67, у 2004 – 70, а у 2005 вона сягнула 73 суб'єктів малого підприємництва на 10 тис. населення. У 2005 році 20,2% населення працювало найманими працівниками у малих підприємствах.

Завдяки хаосу останніх років в Україні формується принципово новий підхід до стосунків громадян із державою. Людина з радянського світосприйняттям чітко знала, що ініціатива «наказуема» та чекала, що про неї потурбується держава. У сучасній Україні держава лише обіцяє, а насправді не може, а часто й не хоче турбуватися про соціальні потреби своїх громадян. Отже, багато хто починає розуміти, що чекання ні до чого не призведе і що треба самим забезпечувати добробут собі та близьким.

Інтереси середнього класу докорінним чином відрізняються від інтересів «радянських» людей. Вони не готові стояти в черзі за маленькими податками та неякісними пільговими послугами від держави й не хочуть залежати від неї. Для досягнення бажаного рівня комфорту їм потрібна можливість безперешкодно заробляти на життя. Таку можливість надають лише гарантія недоторканості власності, впровадження чітких і зрозумілих правил роботи з контролюючими органами держави, справедлива судова система, раціональна система податків, та невтручання держави в стосунки економічних суб'єктів.

Але в сучасній Україні більшість вітчизняних політичних сил відкрито не стають на захист середнього класу, переважно «опікуючись» інтересами найбідніших. Зрозуміло, що бідних людей в Україні багато, і саме вони складають переважну більшість електорату. Держави, які побудували більш відкриті демократичні інституції, змогли подолати намагання законсервувати економіку у напівреформованому стані. З цього випливає, що олігархи так само не зацікавлені й у розвитку демократичних інституцій.

Доречно проаналізувати, що являють собою українські партії з точки зору їхніх цілей, як ними ухвалюються рішення, і які завдання ставлять політичні групи, що називають себе провідними політичними партіями.

Найменше питань викликає головна правляча партія – Партія регіонів. По суті – це конфедерація найкрупнішого олігархічного бізнесу зі сходу та півдня країни, де найбільшу вагу при ухваленні рішень має найбагатший партієць Ахметов.

Підтримку ліберальних цінностей традиційно декларувала «Наша Україна». Та, попри значно більшу демократію в середовищі партії, най-

більший вплив на прийняття рішень має також група представників бізнесу.

Соціалістична партія, яка традиційно відстоює ліві ідеї, перед останніми виборами включила до свого списку чимало доволі заможних людей, саме в такий спосіб реалізуючи задекларовану мету «підтримки вітчизняної промисловості». На сьогоднішній день вони відіграють важливу роль у партії, якою, скоріш за все, і можна пояснити її неприродний союз з Партією регіонів.

Представники бізнесу стають під знамена тої чи іншої партії для просування своїх власних інтересів на державному рівні. В українських умовах це означає відшкодування ПДВ лише в окремих областях, створення ВЕЗ в окремих областях, приватизацію стратегічних підприємств лише окремими українським ФПГ, отримання державних контрактів за завищеними цінами лише окремими підприємствами та ін.

Трохи осторожні стоїть Блок Юлії Тимошенко. Представники великого бізнесу тут також присутні, але у партії та фракції вони не відіграють такої серйозної ролі, оскільки рішення переважно одноосібно ухвалює лідерка.

Незважаючи на досить серйозне бізнесове минуле, риторика Юлії Тимошенко останнім часом відверто спрямована на здобуття симпатії найбідніших українців, про що свідчить пропаганда принципу «відібрати та поділити».

Для лівих сил підтримка середнього класу не є пріоритетною, оскільки найкраща підтримка для нього – це зменшення втручання держави в економіку та зниження ставки податків. Але така стратегія не дозволить робити перерозподіл на користь бідних прошарків населення, а, отже, є неприйнятною для лівих.

Для представників олігархічного бізнесу середній клас становить серйозну загрозу. І не лише тому, що він фінансово зацікавлений у створенні рівних правил гри для всіх суб'єктів ринкових відносин, а відповідно, і в продовженні економічних реформ. Він також є досить незалежним від держави, та, завдяки підприємницькій діяльності чи освіті, у переважній більшості непогано розуміється на основних економічних принципах. Це означає, що ним не так легко маніпулювати за допомогою обіцянок «покращання вашого життя вже сьогодні».

Але ще важливішим є той факт, що лише великий середній клас має достатньо освіти, вільного часу та фінансової зацікавленості для того, щоб дійсно контролювати уряд. Економічний розвиток країни призводить до виникнення досить великого, освіченого урбанізованого середнього класу, який хоче мати дійсно контрольований уряд.

Інакше кажучи, контроль за владою, активний громадський сектор, вільну пресу та інші атрибути демократичного суспільства можуть забезпечити лише свідомі та активні люди, які не думають про своє щоденне виживання. Вони також зацікавлені у встановленні прозорого демократичного уряду, тому що це унеможливило прийняття несправедливих рішень на користь «переможців».

Ми є свідками того, що в Україні поступово формується середній клас, який є менш контрольованим, ніж бідні прошарки, а також має політичні та економічні інтереси, протилежні інтересам правлячих кл. Одночасно, все більш чітко вимальовуються лінії

конфлікту між ним та правлячими партіями.

У правлячій системі є три можливих виходи з цієї ситуації. По-перше, можна спробувати зупинити цей процес розвитку середнього класу та законсервувати ситуацію шляхом тиску. Така спроба вже була зроблена у 2004 році, її наслідки всім добре відомі. По-друге, можна спробувати переорієнтуватися та інкорпорувати середній клас. Це дозволить залишитися при владі, але змусить відмовитись від отримання легких надприбутків. Перші кроки уряду Януковича свідчать про те, що вірогідність обрання цього шляху низька.

По-третє, можна лишити все, як є. Але саме цей варіант відкриває широкі можливості для нових сил, які зможуть конвертувати економічний капітал середнього класу в політичний, щоб стати потужними гравцями у майбутньому. Для цього головні ідеї та принципи роботи цих нових можливих політичних структур мають відповідати баченням та очікуванням тих, кого в Україні вже поступово звикають називати «середнім класом».

ЖНИВА СКОРБОТИ

Річниця
Голодомору в Україні

2

РЕКЛАМА ТА ОГОЛОШЕННЯ

3

TV- ПРОГРАМА

4 5 6

ФАХОВИЙ ПІДХІД

• Монітори та
принтери – поради від
«Автографа».

• Чи вмієте Ви надавати першу
невідкладну допомогу?

7

ПЛАНЕТА ЛЮДЕЙ

200 поверхів –
майже реальність!

8

ЖНИВА СКОРБОТИ

Д.Мейс
Р.Конквест
С.Палій

У наші часи термін «геноцид» часто вживають суто риторично. Тож варто нагадати текст резолюції ООН «Про запобігання злочину геноциду та покарання за нього», прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 9 грудня 1948 р., яка увійшла в силу 1950 року і яку СРСР ратифікував у 1954 році. Ось деякі витяги з неї:

«Стаття 11. За даною резолюцією геноцид означає будь-який з нижчеподаних актів, учинених з наміром знищити повністю або частково національну, етнічну, расову чи релігійну групу, а саме: вбивство членів групи; заповідання серйозного фізичного чи психічного пошкодження членам групи; зумисне створення для членів групи умов життя, розрахованих на проведення її фізичного знищення повністю або частково; застосування заходів з наміром перешкодити народженню дітей серед членів групи; примусове передання дітей членів однієї групи членам іншої».

Здається, немає жодного сумніву, що звинувачення в геноциді має пряме відношення до Радянського Союзу за його дії в Україні.

«Клінічна картина голоду добре відома. Він знищує ті ресурси людського організму, які виробляють енергію, і це знищення прогресує в міру того як необхідні речовини не споживаються людиною. Тіло марніє. Шкіра набуває сірувато-брунатного відтінку і вкривається численними зморшками. Людина помітно старіє. Навіть малі діти та немовлята мають старечий вигляд, їхні очі збільшуються, стають вираченими і нерухомими. Нещасний нагадує кістяк, вкритий натягнутою шкірою. Але частіше трапляється набрякання всіх тканин, особливо на руках, ногах та обличчі. Тоді шкіра тріскається і з'являються незагойні гнійні виразки. Рушійна сила зникає, оскільки найменший рух повністю знесило людину. Дихання та серцебиття прискорюються. Зіниці розширюються. Цей стан небезпечний хоча б тому, що мінімальне фізичне зусилля викликає зупинку серця. Деякі божеволіли... Були такі, що різали і варили трупи, вбивали власних дітей і поїдали їх...»

У 1932-33 роках жертвами голоду, що виник унаслідок адміністративних заходів радянської влади, в Україні стали від 7 до 10 млн. людей. В ті роки Україна не дорахувалася від 10 до 25% свого населення, втрачаючи щодня 25 тисяч людей, тисячу – за годину, 17 – щохвилини. Якби Україна не пережила голодомори, її населення сьогодні нараховувало б до 100 млн. людей. Найбільше постраждали теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська області. На них припадає 52,8% загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у 8-9 разів. У Вінницькій, Одеській, Дніпропетровській областях рівень смертності був вище за середній в 5-6 разів, у Донбасі – у 3-4 рази.

Закінчення на 2 стор.

